

De dissertatie van onzen landgenoot is in meer dan één opzicht merkwaardig. Vooreerst bevat zij een groot aantal experimenteele gegevens, die meestal duidelijk en nauwkeurig zijn meegedeeld. Ook wordt een breede kritiek uitgeoefend, die soms van veel scherpzinnigheid getuigt. Ik betreur het echter, dat schrijver zijn dissertatie in dezen vorm heeft laten drukken, een vorm, die Fransche lezers hem nimmer, wij ternauwernood, vergeven kunnen. Ik heb hier niet het oog op den stijl, maar op de behandeling der stof. Ik hoop, dat de schrijver de schoone uitkomsten van veel arbeid nogmaals moge publiceren, want het ware te betreuren, indien zooveel wetenswaardig niet naar behooren zou kunnen gewaardeerd worden.

Amsterdam, October 1888.

MENDES DE LEON.

INGEZONDEN.

MELK ZONDER BACTERIËN.

In het begin van Juli ontving ik van den heer KOOR, industriëel te Amsterdam, 8 flesschen met melk, met verzoek die op bacteriën te onderzoeken. De flesschen droegen het opschrift den 30sten Juni te zijn gevuld, en waren, evenals bier, met een uit draad vervaardigde klem en met van caoutchouc voorziene kurk gesloten. De heer KOOR deelde mij mede, die melk volgens een geheim procedé te hebben geprepareerd, terwijl hij eenige attesten van gunstig bekende chemici overlegde, waaruit bleek, dat die er geen vreemde bestanddeelen in hadden aangetroffen.

Den 4den Juli heb ik een dezer flesschen geopend. De melk was in reactie en smaak volkomen normaal en onderscheidde zich slechts daardoor van versche melk, dat op de oppervlakte zich eenige klompjes room hadden afgescheiden.

Den 10den, 16den en 21sten Juli werd weder een der flesschen geopend, en de inhoud geheel overeenkomstig de eerst geopende flesch gevonden.

Den 6den October, dus meer dan 3 (zomer) maanden na de bereiding, was het resultaat precies hetzelfde, en in twee flesschen geenerlei afwijking in reactie of smaak te bespeuren.

De inhoud van al die flesschen heb ik microscopisch en door kweekproeven onderzocht; microscopisch na kleuring met verschillende kleurstoffen, vooral volgens de methode van GRAM, welke laatste mij voor melk altijd de beste gebleken is. In geen der 6 flesschen heb ik echter bacteriën kunnen vinden. Evenmin door kweekproeven. Van iedere flesch heb ik aangelegd:

1°. twee kulturen in melksuikerhoudende voedingsvloeistof*

2°. een gelatine mengkultuur,

3°. " " streepkultuur,

4°. " " steekkultuur,

van een paar flesschen bovendien eene Agarstreepkultuur.

Al die kweekproeven gaven een negatief resultaat.

Van een der flesschen heb ik aseptisch een paar steriele reageerbuisjes gevuld, en deze bij 37° gedigereerd: na 2 maanden geen coagulatie, geen bacteriën.

Dat echter de melk niet door een of andere bijgevoegde stof het vermogen

om te stremmen verloren had, en op den naam van een goede voedingsbodem voor bacteriën te zijn, nog steeds kon aanspraak maken, bleek door infectie met gewone zure melk; na die infectie volgde in 1—2 dagen stremming.

Ik heb gemeend deze resultaten hier te moeten publiceeren, omdat door sommige dagbladen is medegedeeld, dat ik die melk zou hebben aanbevolen en ik er prijs op stel te verklaren, dat ik niet verder gegaan ben dan één monster of liever eenige monsters van hetzelfde brouwsel te onderzoeken. Aanbevelen zou ik eerst durven doen, nadat ik meerdere brouwsels had onderzocht en de wijze van toebereiding kende.

In de *Landbouwcourant* kwam dezer dagen het bericht voor, dat het niet moeielijk was bacterie-vrije melk te leveren, als men maar aseptisch de koeien melkte. Die bewering blijft voor rekening van de redactie van dat blad, doch gaarne zou ik van haar het recept van aseptisch melken, ontvangen. Ik heb mij in de laatste maanden bezig gehouden met pogingen om eene geit aseptisch te melken en kan verklaren, dat het mij vaak gelukt is enkele cc. melk te verzamelen, die onveranderd kon worden bewaard, maar dat dit nimmer gelukte als ik 50 cc. of meer tegelijk verzamelde.

A. P. F.

B E R I C H T E N.

BUITENLAND.

LONDEN. — Sir MORELL MACKENZIE's antwoord op het Rapport, dat de Deutsche doctoren omtrent de ziekte van Keizer FREDERIK in het licht gaven, is te Londen verschenen bij de firma SAMPSON LOW, MARSTON, SEARLE & RIVINGTON, en onder den titel van *The fatal illness of FREDERICK the Noble*. MACKENZIE ontkent uitdrukkelijk, dat hij den Duitschen Keizer ooit de ware natuur van zijn lijden verbloed heeft. Hij meende echter geen vaste uitspraak omtrent den aard van het gezwel te mogen doen, alvorens een gedeelte daarvan langs endolaryngealen weg verwijderd en door VIRCHOW microscopisch onderzocht was. Den 21sten Mei 1887 slaagde hij er in, een gedeelte van het gezwel te verwijderen, en VIRCHOW's uitspraak luidde, dat er destijds slechts van eene niet-kwaadaardige woekering sprake kon zijn. Dat hij bij de 2de operatie op onhandige wijze een fragment van den gezonden stemband zou hebben afgescheurd, wordt met nadruk en verontwaardiging door MACKENZIE ontkend, alle stukjes, welke hij met zijn forceps verwijderde, werden ter onderzoek aan VIRCHOW gezonden, die ze alle als ziekelijk weefsel herkende. De lichte congestie van den rechter stemband, die na die operatie bestond, had hij reeds den dag te voren opgemerkt, en van vermeerderde heeschheid na de operatie was geen sprake. MACKENZIE beweert, dat de onophoudelijke galvanocanustische cauterisatie van den tumor door Prof. GERHARDT de tot dus verre goedaardige woekering in eene kwaadaardige veranderd en belangrijk tot den ongunstigen afloop zou bijgedragen hebben. In extenso citeert MACKENZIE de gevallen, waarbij door plaatselijke irritatie, te veelvuldig aangewend, chronische en hoogst gevaarlijke ontstekingen kunnen opgewekt worden en hoe bijv. aan de onderlip, de tong en in de mondholte mechanische (bijv. een ruwe of scherpe kies of tand) of thermische prikkels (hitte door het rooken van cigarettten, pijpen) tot het ontstaan van chronische en soms maligne ontstekingen kunnen aanleiding geven. Dat de Keizer geen nadeel van de cauterisaties, welke MACKENZIE later ook zelve toepaste, ondervond, verklaart hij daardoor, dat zij zeer voorzichtig en in betrekkelijk lange tusschenruimten plaats grepen. Op den 9den November greep